

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2358/2019
22.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., општина ..., чији је пуномоћник Драган Лабовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради утврђења ништавости решења о престанку радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 989/18 од 06.02.2019. године, у седници већа одржаној 22.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 989/18 од 06.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1013/16 од 14.12.2017. године, ставом првим изреке, тужба је одбачена у делу захтева којим је тражено да се утврди да је ништаво решење тужене Републике Србије, Аутономне покрајине Косово и Метохија, Општине Призрен бр. 12-08/2010 од 09.08.2010. године о престанку функције и престанку радног односа тужиоца на радном месту заменика председника Општине Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене зараде, за период од 01.01.2011. године до 02.06.2012. године, исплати укупан износ од 1.348.465,22 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе утврђене у изреци од доспелости сваког износа па до исплате; као и тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да у име и за рачун тужиоца изврши обрачун и уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.01.2011. године до 02.06.2012. године Републичком фонду ПИО, Филијала у Косовској Митровици, измештена у Чачку и доприносе за случај незапослености Фонду за осигурање незапослених Филијала у Косовској Митровици, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 34.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 989/18 од 06.02.2019. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1013/16 од 14.12.2017. године (став први изреке). Одбијен је затхев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, одлуком тужене од 06.06.2008. године, тужилац је изабран за заменика председника Скупштине општине ... на мандатни период од четири године. Влада Републике Србије је донела Одлуку о распуштању скупштина општина Подујево, Ђаковица, Сува Река, Дечани, Призрен, Урошевац и Клина („Службени гласник РС“ бр. 42/10 од 18.06.2010. године). Том одлуком је утврђено да даном ступања на снагу одлуке престају са радом извршни органи наведених општина и да истог дана престаје дужност изабраним и постављеним лицима у органима наведених општина (члан 2. ст. 1. и 2.). Предвиђено је да ће избори за одборнике тих општина бити расписани када за то буду испуњени законски услови и да ће се начин обављања послова из надлежности општина одредити посебним актом Владе РС (члан 3. ст. 1. и 2.). Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ (члан 4.).

Република Србија – АП КиМ Општина Призрен донела је оспорену одлуку број 12-08/2010 од 09.08.2010. године, којом је утврђено да је тужиоцу престала функција заменика председника Општине ... 01.07.2010. године, те да не постоји могућност да тужилац буде распоређен на одговарајуће радно место. Даном утврђеним у решењу тужиоцу престају сва права и обавезе по основу функције заменика председника Општине Утврђено је право тужиоца на зараду у трајању од 6 месеци, као и на припадајуће доприносе. Решење садржи поуку о правном леку – да се против истог може изјавити приговор у року од 8 дана.

Одлуком Уставног суда РС I Уо-1065/2010 од 03.04.2014. године, утврђено је да одлука о распуштању Скупштине општине Подујево, Ђаковица, Сува Река, Дечани, Призрен, Урошевац и Клина („Службени гласник РС“ бр. 42/10) у време важења, није била у сагласности са Уставом и законом (став први изреке). Уставни суд је у наведеној одлуци, у ставу другом, поред осталог оценио да решење о именовању општинских кординатора за општине Подујево, Ђаковица, Сува Река, Дечани, Призрен, Урошевац и Клина („Службени гласник РС“ бр. 44/10 и 48/10- исправка) није општи правни акт, у смислу члана 167. став 1. Устава Републике Србије, па је одбацио иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости тог решења.

Тужилац је поднео тужбу дана 06.05.2016. године, ради утврђења ништавости решења тужене бр. 12-08/2010 од 10.08.2010. године, о престанку функције и радног односа на радном месту заменика председника Општине Тужиоцу је радни однос престао закључно са 18.12.2010. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев.

Према члану 61. Закона о Уставном суду, свако коме је повређено право коначним или правноснажним појединачним актом, донетим на основу закона или другог општег акта, за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, има право да тражи од надлежног органа измену тог појединачног акта, у складу са правилима поступка у коме је појединачни акт донет (став 1.). Предлог за измену коначног или правноснажног појединачног акта, донетог на основу закона или другог општег акта, за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, може се поднети у року од шест месеци од дана објављивања одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије“, ако од достављања појединачног акта до подношења предлога или иницијативе за покретање поступка, није протекло више од две године (став 2.).

Према члану 195. ст. 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...54/09), против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора је 90 дана од достављања решења односно сазнања за повреду права.

По доношењу одлуке Уставног суда РС Уо-1065/2010 од 03.04.2014. године, којом је утврђено да одлука о распуштању седам скупштина општина на територији АП Косова и Метохије у време важења, није била у сагласности са Уставом РС и законом, тужилац није тражио уставноправну заштиту у року шест месеци од објављивања наведене одлуке у „Службеном гласнику РС“, у смислу члана 61. Закона о Уставном суду, и то изменом појединачног акта – решења о свом разрешењу и престанку радног односа, а за које је сматрао да је донето на основу неуставне и незаконите одлуке. Имајући ово у виду, те да је тужилац заштиту свог права из радног односа иницирао на други начин, покретањем спора пред надлежним судом, овај спор је по својој природи радни спор, иако је тужбени захтев формулисан као захтев за утврђење ништавости решења о престанку радног односа због тога што је исто донето као директна последица неуставне одлуке Владе Републике Србије. Сходно наведеном, није било места промени општих одредаба процесног закона које уређују правила за пружање судске заштите по тужби за утврђење (члан 194. ЗПП), већ се примењују посебне одредбе о поступку у парницама из радних односа и одредбе Закона о раду, које регулишу заштиту права запослених пред судом. Одлука о престанку радног односа, као појединачни правни акт, може бити предмет оцене суда у радном спору

под условом да је тужба поднета у року од 90 дана од дана сазнања за повреду права или достављања решења о повреди права, у смислу члана 195. Закона о раду. У супротном, настаје материјалноправна преклузија и губитак права на судску заштиту против одлуке о престанку радног односа.

Како је тужиоцу престао радни однос закључно са 18.12.2010. године, када је сасвим извесно сазнао за повреду свог права, а тужбу суду је поднео 06.05.2016. године, протекао је рок предвиђен чланом 195. став 1. Закона о раду, због чега је тужилац је изгубио право на судску заштиту. Пропуштањем рока за подношење захтева за судску заштиту, коначна одлука послодавца о престанку радног односа тужиоцу постала је правноснажна, а за тужиоца је наступила материјалноправна преклузија да побија такву одлуку. Из наведених разлога, правилно је одбијен тужбени захтев за поништај одлуке о престанку радног односа, као и захтев за исплату накнаде штете, као и уплату припадајућих доприноса, сагласно члану 191. став 2. Закона о раду, па наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.
За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић